

Trošak prostora

Trošak otvaranja treba, dakle, sagledati u malo širem kontekstu. Važno je voditi računa da u početku nemate velike troškove jer tek počinjete s poslovanjem. Ako imate mogućnost, otvorite poslovni prostor u sklopu vlastite obiteljske kuće te sklopite ugovor o najmu s vlasnikom kuće - a to možete biti i vi (tu nema nikakve zakonske zapreke). Porezna uprava ima svoje tarife po kojima obračunava porez na dohodak od najma i svejedno će vam obračunati porez bez obzira kolika je cijena najma, makar bila i nula kuna. Stoga, nazovite Poreznu upravu i informirajte se kolika je najniža cijena najma po kvadratnom metru. U svakom slučaju, u vlastitom prostoru plaćat ćete manju najamninu nego da od nekog drugog unajmite prostor, a taj trošak kasnije će vam se uračunati i u poreznu olakšicu. Tako vam trošak najma na početku poslovanja neće biti velik, a prilikom prijave poduzeća u Poreznu upravu morate navesti je li sjedište poduzeća u vlastitom poslovnom prostoru ili unajmljenom.

Na koliku se plaću prijaviti?

Nakon otvaranja poduzeća, sljedeći korak je samozapošljavanje u poduzeću. Tu se često postavlja pitanje: 'Na koju bruto plaću se mogu prijaviti, a da u početku nemam velike izdatke za plaću?' Zakonodavac nije definirao na koju bruto plaću radnik treba biti prijavljen prema stručnoj spremi i obrazovanju i radnom mjestu, stoga se možemo prijaviti i na minimalnu plaću. Za 2016. minimalna bruto plaća iznosi 3.120,00 kn. Važno je i znati da trgovačka društva J.D.O.O. i D.O.O., ukoliko ostvare dobit na završetku poslovne godine i izradom završnog obračuna, plaćaju i porez na dobit od 20%.

SVEGA SAM SE BOJALA, samo ne konkurencije!

Nakon razvoda, novi život donio je i ljepše izazove: KAKO JE LIDIJA DELIĆ OSTAVILA KARIJERU u marketingu i financijama i okrenula se aromaterapiji i edukaciji

Nikome nije bilo jasno što izvodim. Moja se majka čudila što mi se događa, zašto s diplomom Ekonomskog fakulteta i statusom koji sam imala u bivšoj firmi želim, kako je ona rekla, raditi s neka-kvim uljima i masirati. No vodila sam se unutarnjim osjećajem i jednostavno sam znala da činim pravu stvar, iako mi nije bilo nimalo lako dati otkaz i otići sa sigurne plaće, priča nam 50-godišnja Lidija Delić, vlasnica Aromateke Eskulap i ravnateljica Ustanove za obrazovanje odraslih Galbanum.

Lidija je godinama bila zaljubljenica u eterična ulja i mirise. Kada bi se umorna vratila s posla, pod stresom od užurbano ritma, čestih poslovnih putovanja i prekovremenog rada, mirisi bi joj uvijek vraćali pozitivnu energiju i dobro raspoloženje. A upravo zbog njih ova je žena u 39. godini potpuno promijenila život, napustila mjesto voditeljice komercijale i financija u jednoj privatnoj tvrtki i okrenula sasvim novu stranicu.

'S 35 godina sam se razvela. Kad ostanete sami s dvoje djece, shvatite da baš i ne možete ugodno živjeti s jednom plaćom i alimentacijom. Prije 20-ak godina zaljubila sam se u mirisnu čaroliju eteričnih ulja, počela ih proučavati i ubrzo sam upisala edukaciju za aromaterapeuta. Iz čiste ljubavi i vlastitog iskustva da ulja djeluju umirujuće na emocije i na neki 'čudan' način poručuju da je sve dobro. Naučila sam se fokusirati na osjet iznutra, shvatila sam da se osjećam fan-

tastično dok masiram, da mogu raditi cijeli dan, a nakon toga se osjećam fizički umorno, ali psihički fantastično. Nisam znala da će mi terapijski rad jednog dana postati osnovno zanimanje, jer bila sam u braku, imali smo dvoje djece i uspješnu privatnu firmu. Nakon rastave počinje moja priča, prekrasna priča o tome kako se može ako vjerujete', priča Lidija koja je u početku paralelno radila dva posla. 'Bilo je teško u jednom danu odigrati sve životne 'uloge', ujutro prije posla biti majka, odmah potom stroga poslovna žena, a onda se popodne dovesti u gotovo meditativno stanje za rad s klijentima. A onda uvečer opet biti majka potpunom posvećena potrebama djece. Kad radite s ljudima, osobito masaže, oni osjete vašu napetost, dobro ili loše raspoloženje, vaše brige... Kako sam s vremenom stekla stalne klijente koji i danas dolaze iz drugih gradova, iz Slovenije..., sve sam češće razmišljala o napuštanju starog posla.

Neizvjesnost i strah bili su ogromni, osobito s dvoje djece kojima morate biti podrška i uvijek spremni za rješavanje njihovih problema. Kći mi je tada imala 17, a sin sedam godina', priča Lidija.

Trebalo joj je tri mjeseca da skupi hrabrost i usudi se dati otkaz. Mučilo ju je hoće li biti dovoljno zainteresiranih klijenata, hoće li od toga moći živjeti, a i negativne reakcije okoline ponekad bi dodatno potakle onu osnovnu i prirodnu ljudsku nesigurnost. Posudila je novac za otvaranje firme i s pozitivnim sta-

TREBALO JOJ JE TRI MJESECA DA SE USUDI DATI OTKAZ. HOĆE LI MOĆI PREŽIVJETI? A ONDA - POSUDILA JE NOVAC I OTISNULA SE U AVANTURU

vom krenula u novu životnu avanturu. 'Jedino čega se nisam bojala bila je konkurencija. Zahvaljujući iskustvu, znala sam kako se postaviti na tržištu, kako razvijati osobnost i prepoznatljivost, a već sam i stekla povjerenje klijenata', kaže Lidija koja je s vremenom i mnoge svoje stalne klijente zainteresirala

za aromaterapiju. Sve su je češće zvali da im održi kakvo predavanje, savjetovala ih je o primjeni eteričnih ulja, ovisno o njihovim tegobama i potrebama. Terapijski rad je stalno donosio nova pitanja, za koja je Lidija tražila odgovore na mnogobrojnim edukacijama: refleksoterapija, aromatska kineziologija, NLP,

obiteljske konstelacije... A onda se suočila s još jednim izazovom. Odlučila je osnovati Ustanovu za obrazovanje odraslih, jer je primijetila da mnogi žele, ali ne znaju kako promijeniti svoj život. To je i za nju značilo – povratak u školske klupе.

'Čitavu godinu išla sam u školu kako bih stekla referencе za obrazovanje odraslih i stručni naziv andragošskog voditeljice. Nakon toga sam upisala Učiteljski fakultet i jednu godinu pohađala studij i položila ispite. To je bio uvjet da otvorim školu i budem ravnateljica. Preuzimanjem ravnateljske uloge, moj život je opet imao novi smjer i novi izazov. Kako bi škola bila međunarodno priznata, pohađala sam u inozemstvu studije iz aromaterapije i refleksoterapije. Danas, nakon 9 godina, Učilište Galbanum je usko specijalizirano za edukaciju iz područja holističkih terapija i provodi programe po međunarodnim licencama', priča Lidija. Ono što je zajedničko polaznicima je ljubav prema čovjeku i prema biljkama. Dio polaznika zna da eterična ulja nisu samo ulja koja stoje na polici, već stvarno pomažu, pa žele naučiti kako primjenjivati biljke i eterična ulja za vlastitu uporabu, a dio njih jednostavno želi promijeniti zanimanje jer su shvatili da ne mogu više raditi nešto što im ne čini zadovoljstvo i ne čini ih radosnima.

'Dugogodišnji terapijski rad omogućio mi je da osmislim odlične nastavne programe jer spoj znanja i iskustva je neprocjenjiva vrijednost. Danas, nakon deset godina vođenja škole, novi izazov je na mojem životnom putu, a to je proizvodnja prirodne kozmetike i wellness preparata. No kao i sa školom, i tu mi pomaže višegodišnje ekonomsko iskustvo pa mogu reći da nijedno učenje i iskustvo u životu nije uzaludno. Kada znate da je život jedna velika igra, onda se uredite i zaigrati. Mogu slobodno reći, moj posao je moje zadovoljstvo i moja radost', zaključuje Lidija koja će uskoro već postojećim programima koji su verificirani i upisuju se u e-radnu knjižicu dodati i nova dva programa prekvalifikacije, za farmaceuta i fizioterapeuta. Možda se baš u njima krije nečija nova životna inspiracija.

Priredila Danijela Petrov Fotografije Shutterstock i Josip Regović